

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. gegužės 19 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Danguolės Bublienės (pranešėja) ir Algirdo Taminsko (kolegijos pirmininkas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Jurisdictus“ kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Jurisdictus“ ieškinį atsakovams D. N. ir M. L. dėl išlaidų už transporto priemonės priverstinį nuvežimą ir saugojimą atlyginimo priteisimo

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugojimo išlaidų atlyginimą (Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKI) 33 straipsnio 6 ir 8 dalys), aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė UAB „Jurisdictus“ prašė teismo priteisti solidariai iš atsakovų D. N. ir M. L. 2648 Eur už transporto priemonės priverstinį nuvežimą ir saugojimą, 5 proc. dydžio metines procesines palūkanas, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. 2019 m. sausio 11 d. Reikalavimo perleidimo sutartimi UAB „Sauda“ perleido reikalavimo teisę ieškovei UAB „Jurisdictus“.
4. Ieškovė nurodė, kad 2018 m. liepos 6 d. buvo surašytas transporto priemonės „(duomenys neskelbtini)“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) priverstinio nuvežimo aktas dėl Kelių eismo taisyklių reikalavimo pažeidimo. Šios transporto priemonės savininkas – atsakovas M. L., pažeidimo metu minėtą automobilį vairavo atsakovas D. N. Remiantis UAB „Sauda“ ir Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2018 m. gegužės 8 d. sudaryta sutartimi (toliau – ir Sutartis) bei joje nurodytais į kainiais už transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą, taip pat atsižvelgiant į transporto priemonės saugojimo laiką, skaičiuojamą nuo transporto priemonės nuvežimo dienos (2018 m. liepos 6 d.) iki skolos perleidimo dienos (2019 m. sausio 11 d.), buvo apskaičiuoti 2648 Eur už priverstinį minėtos transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą.
5. Atsakovas D. N. nurodė, kad jis 2018 m. liepos 6 d. vairavo transporto priemonę, šią jam leido pavairuoti tuometinė draugė. Atsakovui nebuvo žinoma, kas yra tikrasis minėto automobilio savininkas ir nuolatinis valdytojas. Atsakovas dėl savo jauno amžiaus (tuo metu jam buvo 15 metų) nežinojo, kur automobilis buvo transportuotas, automobilio likimu, nebūdamas jo savininkas, nesirūpino. Atsakovas ir jo atstovas pagal įstatymą su transporto priemonės priverstiniu nuvežimu į tam tikrą vietą ir saugojimu supažindinti nebuvo, nė vieno iš jų parašų minėtame akte nėra. Jie taip pat nebuvo informuoti apie tai, kur yra automobilių saugojimo aikštelė, kokie paslaugų įkainių dydžiai. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas 2018 m. liepos 9 d. nutarimu dėl šio atsakovo nutraukė administracinio nusižengimo bylos teiseną. Atsakovas apie tai, kad automobilis yra priverstinai nuvežtas ir saugomas aikštelėje, sužinojo tik 2019 m. vasario 7 d., gavęs 2019 m. sausio 14 d. reikalavinį dėl skolos mokėjimo ir pranešimą apie kreditoriaus pasikeitimą perleidus reikalavimo teisę. UAB „Sauda“ per automobilio saugojimo laiką neinformavo atsakovo (jo atstovų) jokių pranešimų ar raginimų dėl automobilio saugojimo aikštelėje ir esamos skolos už saugojimą. Transporto priemonės savininkas atsakovas M. L. apie automobilio priverstinį nuvežimą informuotas 2018 m. liepos 10 d. Kadangi atsiimti transporto priemonę iš saugojimo aikštelės gali tik transporto priemonės savininkas, tai šis asmuo turi pareigą atsiimti savo automobilį iš saugojimo aikštelės.
6. Atsakovas M. L. atsiliepimo į ieškinį nepateikė, teismo posėdyje nedalyvavo.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

7. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2019 m. lapkričio 25 d. sprendimu ieškinį tenkino.
8. Pirmosios instancijos teismas iš 2018 m. liepos 6 d. priverstinio transporto priemonės nuvežimo ir saugojimo akto nustatė, kad automobilis buvo priverstinai nuvežtas ir saugomas UAB „Sauda“ aikštelėje; automobilio valdytojas D. N. vairavo M. L. priklausančią transporto priemonę, padarė Kelių eismo taisyklių pažeidimą ir dėl to transporto priemonė buvo nuvežta ir saugoma transporto priemonių saugojimo aikštelėje.
9. Nors automobilio valdytojas nurodė, kad dėl jauno amžiaus jis nežinojo, kur buvo nuvežta ir saugoma transporto priemonė, o nebūdamas transporto priemonės savininkas, ja nesirūpino, pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog tai neatleido jo nuo atsakomybės atlyginti priverstinio transporto priemonės nuvežimo ir saugojimo išlaidas. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, šis atsakovas, pažeidęs Kelių eismo taisykles ginčo transporto priemonę, turėjo pareigą pasidomėti savo valdyto automobilio likimu, išsiaiškinti automobilio buvimą vietą, jeigu ji jam buvo nežinoma, o to nepadaręs, elgėsi nerūpestingai ir neapdairiai. Aplinkybės, kad ginčo transporto priemonė jam leido pasinaudoti

tuometinė jo draugė, bet ne automobilio savininkas, taip pat kad automobilio valdytojui nebuvo žinoma apie tikrąjį automobilio savininką, nepaneigia fakto, jog atsakovas D. N. buvo ginčo automobilio valdytojas SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalies prasme, ir jam, kaip ir transporto priemonės savininkui, kyla pareiga atsakyti solidariai su transporto priemonės savininku.

10. Pirmosios instancijos teismas, sprenddamas, ar ir dėl ieškovės (pirminės kreditorės UAB „Sauda“) neteisėtų veiksmų susidarė prašomo priteisti dydžio išlaidos, nustatė, kad UAB „Sauda“ 2019 m. sausio 11 d. perdavimo–priėmimo aktu prie 2018 m. spalio 2 d. reikalavimo teisės perdavimo (cesijos) sutarties perleido ieškovei UAB „Jurisdictus“ turėtą reikalavimo teisę išieškoti 2648 Eur išlaidas už transporto priemonės priverstinį nuvežimą ir saugojimą; Vilniaus apskrities policijos komisariatas, atsakydamas į 2018 m. spalio 31 d. paklausimą, 2018 m. gruodžio 31 d. informavo UAB „Sauda“ apie transporto priemonės savininko ir pažeidėjo duomenis. Ieškovė 2019 m. sausio 14 d. pranešimais informavo atsakovus apie susidariusią skolą ir ragino ją padengti. Atsakovas D. N. nuo 2018 m. liepos 6 d. žinojo apie transporto priemonės priverstinį nuvežimą, tačiau jokių aktyvių veiksmų nesiėmė, nesikreipė į policiją dėl leidimo atsiimti transporto priemonę gavimo. Tokių veiksmų atsakovas nesiėmė ir po to, kai gavo 2019 m. sausio 14 d. pranešimą iš ieškovės apie reikalavimo perdavimą ir susidariusią skolą. Dėl to, teismo vertinimu, pačių atsakovų pasyvus, nerūpestingas elgesys lėmė automobilio saugojimo trukmę.
11. Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į tai, kad atsakovas D. N. neįrodė, jog dėl žalos atsiradimo yra ieškovės kaltė, nusprendė nebuvus pagrindo mažinti ieškovei priteistinas išlaidas už transporto priemonės priverstinį nuvežimą ir saugojimą.
12. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi civilinę bylą pagal atsakovo D. N., atstovaujamo atstovės pagal įstatymą J. N., apeliacinį skundą, 2020 m. liepos 9 d. nutartimi pakeitė Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. lapkričio 25 d. sprendimo rezoliucinę dalį ir priteisė ieškovei UAB „Jurisdictus“ solidariai iš atsakovų M. L. ir D. N. 56 Eur skolą, 5 procentų dydžio metines procesines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2019 m. gegužės 10 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, iš atsakovo M. L. – 2592 Eur skolą, 5 procentų dydžio metines procesines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2019 m. gegužės 10 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
13. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad 2018 m. gegužės 8 d. UAB „Sauda“ ir Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas sudarė Sutartį. 2018 m. liepos 6 d. buvo surašytas transporto priemonės „(duomenys neskelbtini)“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) priverstinio nuvežimo aktas dėl Kelių eismo taisyklių reikalavimo pažeidimo. Transporto priemonės nuvežimo dieną automobilio savininku VĮ „Regitra“ buvo nurodytas M. L.. Pažeidimo metu transporto priemonę vairavo atsakovas D. N. 2018 m. spalio 2 d. Reikalavimo perdavimo (cesijos) sutartimi Nr. 18/03, 2019 m. sausio 11 d. Reikalavimo teisės perdavimo patvirtinimu ir susijusių dokumentų perdavimo–priėmimo aktu Nr. 27-22 pradinė kreditorė UAB „Sauda“ perleido naujamajai kreditori (ieškovei) UAB „Jurisdictus“ teisę reikalauti iš transporto priemonės „(duomenys neskelbtini)“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) savininko ir (ar) valdytojo atlyginti išlaidas už transporto priemonės priverstinį nuvežimą ir saugojimą.
14. Sutarties 7.6 punkte nustatyta, kad vykdytojas (pirminė kreditorė UAB „Sauda“) įsipareigoja imtis visų priemonių, kad transporto priemonės būtų kuo greičiau atsiimtą: informuoti transporto priemonių savininkus ir (ar) valdytojus apie saugomą automobilį, vietą, saugojimo įkainius bei pareigą jį atsiimti. Iš byloje esančio Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Aptarnavimo skyriaus 2019 m. vasario 28 d. rašto apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad automobilio savininkas apie tai, jog jo vardu registruotas automobilis priverstai nuvežtas, buvo informuotas Vilniaus apskrities VPK patrulių rinktinės 2018 m. liepos 10 d. raštu Nr. 10-S-67738. Byloje nebuvo duomenų, kad automobilio valdytojas būtų informuotas apie saugomą automobilį, vietą, saugojimo įkainius bei pareigą jį atsiimti, kaip tai nurodyta minėtos Sutarties 7.6 punkte. Vienintelis įrodymas, patvirtinęs atsakovo D. N. informavimą apie tai, kad transporto priemonė priverstinai nuvežta ir saugoma UAB „Sauda“ aikštelėje, buvo ieškovės 2019 m. sausio 14 d. teiktas reikalavimas apmokėti skolą ir pranešimas apie reikalavimo teisių perėmimą.
15. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs byloje esančių įrodymų visumą, konstatavo, kad byloje nebuvo pateikta įrodymų, jog pirminė kreditorė UAB „Sauda“ nuo transporto priemonės priverstinio nuvežimo iki reikalavimo perdavimo informavo automobilio valdytoją apie pareigą atsiimti transporto priemonę, laikymo įkainius ir skolos dydį. Taigi, teismas konstatavo, kad UAB „Sauda“ neįvykdė pareigos informuoti transporto priemonės valdytoją.
16. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pirmosios instancijos teismas, suabsoliutindamas atsakovo, kuris įvykio metu buvo 15 m. amžiaus, pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, neatsižvelgė į profesionalias automobilio priverstinio nuvežimo ir saugojimo paslaugas teikiančio juridinio asmens Sutartyje įtvirtintą pareigą imtis visų įmanomų veiksmų, kad transporto priemonės būtų kuo greičiau atsiimtą. Kreditorės elgesys, neinformuojant automobilio valdytojo apie transporto priemonės atsiėmimą ir besikaupiančią skolą, neatitiko nei Sutarties, kurios pagrindu veikdama UAB „Sauda“ priverstinai nuvežė ir saugojo automobilį, sąlygų, nei rūpestingam civilinių santykių dalyviui keliamų elgesio reikalavimų. Pastebėtina, kad nuo tada, kai transporto priemonė buvo priverstinai nuvežta, iki tada, kai atsakovas D. N. sužinojo apie tai, kur automobilis saugomas ir kokie saugojimo įkainiai, praėjo daugiau nei pusė metų.
17. Apeliacinės instancijos teismas, nurodęs, kad atsakovas D. N. transporto priemonės nuvežimo metu buvo nepilnametis, jo atstovai pagal įstatymą nebuvo informuoti apie įvykį, apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą buvo informuotas tik automobilio savininkas, o nuvežimą vykdžiusi įmonė pareigos informuoti transporto priemonės valdytoją apie automobilio saugojimą, jo vietą ir saugojimo įkainius iš viso nevykdė, nusprendė, kad nebuvo pagrindo tenkinti visus ieškinio reikalavimus.
18. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, nagrinėjama atveju teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principus atitiko solidariosios atsakomybės abiem atsakovams taikymas dėl atlyginimo tų išlaidų, kurios buvo patirtos nuo 2018 m. liepos 6 d. (transporto priemonės nuvežimo dienos) iki 2018 m. liepos 10 d. (automobilio savininko informavimo apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę), o kita ieškovės prašoma priteisti priverstinio transporto priemonės nuvežimo ir saugojimo išlaidų suma – 2592 Eur priteista tik iš automobilio savininko M. L.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

19. Kasaciniu skundu ieškovė UAB „Jurisdictus“ prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutartį ir palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. lapkričio 25 d. sprendimą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 19.1. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai taikė ir aiškino SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalį, kurioje nustatyta, kad išlaidas, susijusias su transporto priemonės nuvežimu ir saugojimu, transporto priemonės savininkas ir valdytojas atlygina solidariai. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad pareiga atlyginti saugojimo išlaidas atsiranda transporto priemonės savininkui specialios viešosios teisės normos pagrindu. Taigi ši įstatymo norma yra imperatyvi, aiškiai suformuluota ir įtvirtina baigtinį sąrašą asmenų, kurie turi pareigą atlyginti išlaidas už priverstinį transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą. SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalyje nustatytas reguliavimas užtikrina, kad ir pažeidimą padaręs asmuo, ir transporto priemonės savininkas imtųsi aktyvių veiksmų dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo padarinių pašalinimo. Apeliacinės instancijos teismas iš esmės pritaikė civilinės atsakomybės dėl sukeltos žalos atlyginimo institutą, tačiau išskyrė automobilio savininko ir valdytojo kaltės dalis, tokiu būdu nustatydamas, kiek kiekvienas iš bendraskolių prisidėjo prie saugojimo išlaidų susidarymo.
- 19.2. Pagal SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalies, 20 straipsnio bei Lietuvos policijos generalinio komisaro 2009 m. kovo 19 d. įsakymo Nr.

5-V-200 „Dėl transporto priemonių priverstinio nuvežimo tvarkos aprašo ir transporto priemonių važiuoklės užblokovimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (redakcija, galiojusi nuo 2018 m. birželio 20 d. iki 2019 m. balandžio 1 d.) 19–22 punktus bei Lietuvos policijos generalinio komisaro 2012 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. 5-V-229 „Dėl paimto, konfiskuoto turto, turto, į kurį nuosavybės teisės laikinai apribotos, daiktinių įrodymų priėmimo, apskaitos, saugojimo, perdavimo, grąžinimo ir naikinimo instrukcijos patvirtinimo“, kuris taikomas tiek, kiek tai nereglamentuoja Transporto priemonių priverstinio nuvežimo tvarkos aprašas, 73 punktą transporto priemonę iš saugojimo aikštelės gali ir turi pareigą atsiimti transporto priemonės savininkas. Jeigu transporto priemonės savininkas šios pareigos nevykdo, tokią teisę, o ir pareigą turi transporto priemonės valdytojas. Taigi pagal pirmiau išvardytas teisės aktų nuostatas įtvirtinta ne tik solidarioji transporto priemonės savininko ir valdytojo atsakomybė dėl išlaidų už transporto nuvežimą ir saugojimą, bet ir abiejų minėtų asmenų pareiga atsiimti priverstinai nuvežtą transporto priemonę.

19.3. Byloje nustatyta, kad apie transporto priemonės priverstinį nuvežimą žinojo ir buvo informuoti abu atsakovai. Automobilio savininkui pranešimas apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę buvo išsiųstas 2018 m. liepos 10 d. ir tai gali būti reikšminga aplinkybė tik sprendžiant dėl solidariųjų skolininkų tarpusavio santykių bei nepaneigia automobilio valdytojo ar jo atstovės pagal įstatymą pareigos domėtis nuvežtos transporto priemonės likimu. Pažymėtina, kad automobilis buvo paimtas būtent iš automobilio valdytojo. Atsakovas D. N. ilgą laiką nepateikė jokio atsakymo, vėliau nurodė nesutinkantis apmokėti jokių išlaidų, o automobilio atsiėmimo klausimą spėstį išvis atsisakė, motyvuodamas tuo, jog automobilį turi atsiimti tik savininkas. Net gavęs pranešimą, atsakovas D. N. nedėjo pastangų, kad automobilis būtų atsiimtas. Dėl to apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, kad priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugotojas nevykdė savo pareigų. Susidariusių išlaidų dydį lėmė išimtinai atsakovo D. N. neveikimas.

19.4. Apeliacinės instancijos teismas suformavo ydingą praktiką, kai asmuo, pažeidęs Kelių eismo taisykles, yra atleidžiamas nuo pareigos pasirūpinti priverstinio transporto priemonės nuvežimo padarinių pašalinimu. Dėl to pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad atsakovas D. N., nors būdamas nepilnametis, pats ar per atstovus pagal įstatymą turėjo pareigą pasidomėti nuvežto automobilio likimu, o to nepadaręs, elgėsi aplaidžiai.

19.5. Apeliacinės instancijos teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, suformuotos nagrinėjant bylas dėl atlyginimo priteisimo už transporto priemonės priverstinį nuvežimą ir saugojimą.

Sutarties nuostatos turi būti vertinamos kartu su viešojoje teisėje įtvirtintomis transporto priemonių savininkų ar valdytojų pareigomis. Įvykio metu galiojusio SEAKĮ 7 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta, kad transporto priemonių vairuotojai privalo žinoti ir vykdyti eismo dalyvių pareigas, mokėti Kelių eismo taisykles ir jų laikytis, vykdyti policijos, muitinės ir kitų reguliuotojų nurodymus dėl eismo tvarkos. Ši bendroji pareiga detalizuojama tiek SEAKĮ, tiek Kelių eismo taisyklėse, kurių 53 punkte reglamentuota, kad eismo dalyviai privalo laikytis visų būtinų atsargumo priemonių, nekelti pavojaus kitų eismo dalyvių, kitų asmenų ar jų turto saugumui ir aplinkai, netrukdyti eismo, negadinti kelio, eismo reguliavimo priemonių, avarinio ryšio linijų ir želdinių. Tais atvejais, kai transporto priemonės valdytojas nesilaiko nurodytų įpareigojimų, jam gali kilti tiek administracinė atsakomybė, tiek turitinė prievolė atlyginti savo veiksmais ar neveikimu padarytą žalą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-280/2013](#)).

20. Atsiliepimu į kasacinį skundą atsakovo D. N. atstovė pagal įstatymą J. N. prašo palikti nepakeistą apeliacinės instancijos teismo nutartį, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepiamas į kasacinį skundą grindžiamas šiais esminiais argumentais:

20.1. SEAKĮ 33 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad policijos pareigūnai, priėmę sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo, praneša transporto priemonės savininkui (valdytojui) apie priimtą sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo. Atsiimti transporto priemonę iš saugojimo aikštelės galėjo tik transporto priemonės savininkas, todėl tik nuo šio asmens veiksmų priklausė ir susidariusios 2648 Eur skolos už priverstinį transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą dydis. Iš byloje esančio Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Aptarnavimo skyriaus 2019 m. vasario 28 d. rašto matyti, kad automobilio savininkas apie tai, jog jo vardu registruotas automobilis buvo priverstinai nuvežtas, informuotas Vilniaus apskrities VPK patrulių rinktinės 2018 m. liepos 10 d. raštu Nr. 10-S-67738. Nei atsakovas D. N., nei jo atstovai pagal įstatymą nebuvo informuoti apie jokių priimtų sprendimų, nutarimų. Byloje yra duomenų, kad Priverstinio transporto priemonės nuvežimo 2018 m. liepos 6 d. akte Nr. Z-576 nėra neišio atsakovo, nei jo atstovo pagal įstatymą parašų, patvirtinančių tai, jog Priverstinio transporto priemonės nuvežimo aktas yra jiems įteiktas. Atsakovas D. N., nebūdamas transporto priemonės savininkas, negalėjo jo atsiimti iš aikštelės ir neturėjo jokių galimybių sumažinti susidariusių išlaidų. Jis buvo nuoširdžiai rūpestingas ir dėjo visas pastangas, kad išsiaiškintų aplinkybes, susijusias su minėtu automobiliu, t. y. 2019 m. vasario 7 d., kai jis iš ieškovės sužinojo apie susidariusią skolą, savo iniciatyva kreipėsi į policiją ir iš jos tik po 2019 m. vasario 7 d. gavo informacijos apie 2018 m. liepos 19 d. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato priimtą nutarimą nutraukti administracinio nusižengimo teiseną, ir tada nuvyko į automobilį saugojimo aikštelę UAB „Sauda“, kad išsiaiškintų aplinkybes dėl galimos susidariusios skolos už transporto priemonės saugojimo paslaugas.

20.2. Pagal teismų praktiką pareiga atlyginti saugojimo išlaidas atsiranda transporto priemonės savininkui specialios viešosios teisės normos – SEAKĮ 33 straipsnio 6 dalies – pagrindu. Kiekvienu atveju turi būti nustatytas transporto priemonės savininkas ir valdytojas, kuriems kyla įstatymo nustatyta pareiga atlyginti priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugojimo išlaidas. Konfiskuotas turtas valstybės nuosavybe tampa nuo nusprendžio ar nutarimo skirti administracinę nuobaudą įsiteisėjimo momento (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-140-219/2016](#); 2017 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-362-701/2017](#)). Tuo atveju, kai asmuo, kurio vardu registre yra įregistruotas automobilis, įrodo, jog jį yra pardavęs, tai tokio automobilio savininkas yra jį pirkęs asmuo, nepriklausomai nuo to, ar šis asmuo jį įregistravo registre. Ši taisyklė taikytina ir sprendžiant ginčą, kuris asmuo privalo atlyginti automobilio priverstinio nuvežimo ir jo saugojimo išlaidas. Pirkimo-pardavimo sutarties sudarymas, kartu ir savininko pasikeitimas yra įrodinėjamas ne automobilio registravimo faktu, bet kitais įrodymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-280/2013](#) ir kt.). Nagrinėjamu atveju byloje nebuvo duomenų, kad automobilio savininkas būtų pardavęs ginčo automobilį. Pažymėtina, kad šis atsakovas teismo procese nedalyvavo, nepateikė atsiliepimo į ieškinį.

20.3. Pagal Sutarties 7.6 punktą UAB „Sauda“, kaip Sutarties vykdytoja, įsipareigojo intis visų priemonių, kad transporto priemonės būtų kuo greičiau atsiimtoms, tačiau byloje nebuvo įrodymų, kad UAB „Sauda“ nuo transporto priemonės nuvežimo momento iki reikalavimo perleidimo būtų informavusi automobilio valdytoją apie šio pareigą atsiimti transporto priemonę, apie laikymo įkainius ir skolos dydį. Dėl to apeliacinės instancijos teismas teisingai įvertino, kad toks kreditorės elgesys neatitiko nei nurodytos Sutarties sąlygų, nei rūpestingam civilinių santykių dalyviui keliamų elgesio reikalavimų. Be to, byloje svarbi aplinkybė, kad nuo transporto priemonės priverstinio nuvežimo momento iki tada, kai automobilio valdytojas sužinojo apie tai, kur saugoma transporto priemonė ir kokie saugojimo įkainiai, praėjo daugiau nei pusė metų. Apeliacinės instancijos teismas taip pat pagrįstai atsižvelgė į tai, kad atsakovas D. N. transporto priemonės nuvežimo metu buvo nepilnametis, jo atstovai pagal įstatymą nebuvo informuoti apie įvykį, apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą buvo informuotas tik automobilio savininkas.

20.4. Apeliacinės instancijos teismas įvertino šalių pateiktus įrodymus, rėmėsi įrodymų pakankamumo taisykle, o išvadas dėl konkrečių faktinių aplinkybės egzistavimo padarė pagal vidinį teismo įsitikinimą, kurį pagrindė visapusišku ir objektyviu visų reikšmingų bylos aplinkybių išnagrinėjimu. Apeliacinės instancijos teismas pagrįstai atkreipė dėmesį į tai, kad vien formalus teisės normų taikymas nagrinėjamu atveju nebūtų suderinamas su teismo vykdomu teisingumu. Konstitucinė teisingumo samprata suponuoja ne tik formalų, nominalų teismo vykdomą teisingumą, bet ir tokius teismo sprendimus, kurie savo turiniu nėra neteisingi, taip pat kad vien formaliai teismo

vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Lietuvos Respublikos Konstitucija (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-24/2012](#); 2013 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-251/2013](#); 2018 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-181-313/2018](#)).

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl transporto priemonės valdytojo pareigos atlyginti priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugojimo išlaidas, kai jis pavėluotai informuojamas apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę

21. Pagal SEAKĮ 33 straipsnio 1 dalį priverstinai transporto priemonė gali būti nuvežama į ūkio subjekto, kuriam suteikta teisė verstis tokia ūkine komercine veikla, transporto priemonių stovėjimo aikštelę arba uždraudžiama transporto priemonei toliau važiuoti, jei transporto priemonės valdytojas, naudodamas transporto priemonę, sukelia grėsmę eismo dalyvių ar kitų asmenų sveikatai ar gyvybei arba trukdo saugiam transporto priemonių ar pėsčiųjų eismui ir pažeidžia Kelių eismo taisyklių ar kitų teisės aktų reikalavimus.
22. Sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo ar uždraudimo toliau važiuoti, jei yra šio straipsnio 1 dalyje nustatyti pagrindai, ir sprendimą dėl uždraudimo toliau važiuoti, jei yra šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti pagrindai, gali priimti policijos ar Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnai, o jei yra šio straipsnio 4 dalyje nustatyti pagrindai, – policijos ar Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai (SEAKĮ 33 straipsnio 5 dalis).
23. Policijos pareigūnai, priėmę sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo, praneša transporto priemonės savininkui (valdytojui) apie priimtą sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo (SEAKĮ 33 straipsnio 6 dalis). Policijos pareigūno pareiga informuoti automobilio savininką apie priverstinai už teisės pažeidimus nuvežtą transporto priemonę detalizuojama Lietuvos policijos generalinio komisaro 2011 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 5-V-569 patvirtintame Transporto priemonių priverstinio nuvežimo tvarkos apraše, kuriame nurodyta, jog transporto priemonės priverstinio nuvežimo aktas pildomas keturiais egzemplioriais, antras egzempliorius įteikiamas transporto priemonės savininkui (valdytojui), o tais atvejais, kai savininko (valdytojo) vietoje nėra ar jis atsisako paimti aktą, antras akto egzempliorius saugomas policijos įstaigoje ir savininkui (valdytojui) įteikiamas jam atvykus į policijos įstaigą, įteikiant Tvarkos aprašo 1 priede nustatytos formos aktą, išaiškinama transporto priemonės priverstinio nuvežimo apskundimo tvarka. Aprašo 12 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai, policijos pareigūnui priimant sprendimą priverstinai nuvežti transporto priemonę, savininko (valdytojo) vietoje nebuvo, policijos įstaigos įgaliotas pareigūnas, gavęs informaciją apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę, apie tai nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 dienas, praneša (telefonu arba raštu) transporto priemonės savininkui (valdytojui), taip pat informuoja, kaip galima atsiimti transporto priemonę, ir tai pažymi žurnale.
24. Priverstinai nuvežta transporto priemonė paprastai yra saugoma pasaulio sutarties, sudarytos ne tarp transporto priemonės savininko ar valdytojo ir saugotojo, o tarp policijos komisariato ir saugotojo, pagrindu. Pasaulio sutarties dėl priverstinai nuvežtų transporto priemonių saugojimo ir įstatymo pagrindu atsiranda ne tik saugotojo ir davėjo teisiniai santykiai, bet ir transporto priemonės savininko ir valdytojo bei saugotojo teisiniai santykiai. Transporto priemonės savininkui ir valdytojui atsiranda ne tik teisės (teisė reikalauti grąžinti transporto priemonę tokios pačios būklės, kurios ji buvo priimant saugoti), bet ir tam tikros pareigos (atlyginti su transporto priemonės nuvežimu susijusias išlaidas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. sausio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-183-969/2021](#), 16 punktas).
25. Vadovaujantis SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalies nuostatomis, išlaidas, susijusias su priverstiniu transporto priemonės nuvežimu į transporto priemonės stovėjimo aikštelę šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais ir jos saugojimu transporto priemonės stovėjimo aikštelėje, ūkio subjektui transporto priemonės savininkas ir valdytojas atlygina solidariai. Šios išlaidos atlyginamos arba adekvatus prievolės atlyginti išlaidas įvykdymo užtikrinimas Civiliniame kodekse nustatytais būdais ir tvarka pateikiamas iki transporto priemonės paėmimo iš transporto priemonės stovėjimo aikštelės. Transporto priemonės savininkas – asmuo, kuriam transporto priemonė priklauso nuosavybės teise (SEAKĮ 2 straipsnio 77 dalis). Transporto priemonės valdytojas – asmuo, nuosavybės, patikėjimo, nuomos, panaudos ar kitokių teisėtų pagrindų valdantis ir naudojantis transporto priemone (SEAKĮ 2 straipsnio 83 dalis).
26. Taigi, SEAKĮ 33 straipsnio 8 dalyje yra išvardyti du subjektai – transporto priemonės savininkas ir valdytojas, kurie privalo solidariai atlyginti transporto priemonės priverstinio nuvežimo ir saugojimo išlaidas. Teismas turi pareigą nustatyti asmenis, kurie privalo atlyginti nurodytas išlaidas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. lapkričio 11 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-309/2010](#)).
27. Solidari transporto priemonės savininko ir valdytojo pareiga atlyginti transporto priemonės priverstinio nuvežimo ir saugojimo išlaidas kyla iš SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalies nustatytos transporto priemonės savininko ar valdytojo pareigos rūpintis transporto priemone ir atsakyti už jam nuosavybės ar kita teise priklausančią transporto priemonę. Transporto priemonės savininko ar valdytojo pareiga rūpintis transporto priemone, be kita ko, apima ir domėjimasi transporto priemonės buvimo vieta, dėjimą maksimalių pastangų kuo greičiau pasirūpinti transporto priemonės atsiėmimu iš saugojimo vietos. Kaip yra nurodęs kasacinis teismas, transporto priemonės savininkas, ilga laiką nesidomėdamas sau priklausančio automobilio buvimo vieta, prisiima riziką, be kita ko, dėl galimų šio automobilio saugojimo išlaidų, susidariusių iš priverstinai nuvežus dėl to, kad naudojantis automobiliu buvo padaryta visuomenei pavojinga veikla (Kelių eismo taisyklių 17 punkte nustatytų reikalavimų pažeidimas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. sausio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-183-969/2021](#), 29 punktas).
28. Teisėjų kolegijos vertinimu, tai taikoma ir transporto priemonės valdytojui. Net tuo atveju, jeigu pats transporto priemonės valdytojas dėl atitinkamu priežasčių neturi teisės ar galimybės atsiimti transporto priemonės, jis turi dėti maksimalias pastangas, kad transporto priemonę atsiimtų transporto priemonės savininkas.
29. Ieškovė kasaciniame skunde teigia, kad teisės aktų nuostatos įtvirtina ne tik solidariąją transporto priemonės savininko ir valdytojo atsakomybę dėl išlaidų už transporto nuvežimą ir saugojimą atlyginimo, bet ir abiejų minėtų asmenų pareigą atsiimti priverstinai nuvežtą transporto priemonę. Teisėjų kolegija iš dalies sutinka su šiais ieškovės argumentais.
30. Pažymėtina, kad transporto priemonės atsiėmimo iš aikštelės tvarką detalizuoja Lietuvos policijos generalinio komisaro 2009 m. kovo 19 d. įsakymas Nr. 5-V-200 „Dėl transporto priemonių priverstinio nuvežimo tvarkos aprašo ir transporto priemonių važiuoklės užblokavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (redakcija, galiojusi nuo 2017 m. sausio d. iki 2018 m. birželio 20 d.), kurio 17 punkte nurodyta, kad tais atvejais, kai policijos pareigūnui priimant sprendimą priverstinai nuvežti transporto priemonę ar ją nuvežant transporto priemonės savininko (valdytojo) vietoje nebuvo, policijos įstaigos, iš kurios prižiūrimos teritorijos priverstinai nuvežta transporto priemonė, įgaliotas pareigūnas, gavęs informaciją apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę, apie tai nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną praneša (telefonu

arba raštu) transporto priemonės savininkui (valdytojui) ir Tvarkos aprašo 14 punkte nustatyta tvarka išsiunčia arba savininkui (valdytojui) atvykus į policijos įstaigą įteikia Tvarkos aprašo 2 priede nustatytos formos aktą, taip pat informuoja, kaip galima atsiimti transporto priemonę, ir tai pažymi Policijos registruojamų įvykių registre.

31. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2012 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. 5-V-229 „Dėl paimto, konfiskuoto turto, turto, į kurį nuosavybės teisės laikinai apribotos, daiktinių įrodymų priėmimo, apskaitos, saugojimo, perdavimo, grąžinimo ir naikinimo instrukcijos patvirtinimo“, kuris taikomas tiek, kiek tai neregamentuoja Transporto priemonių priverstinio nuvežimo tvarkos aprašas, 64 punkte nurodyta, kad paimti daiktai asmenims grąžinami, kai įsiteisėja ikiteisniniam tyrimo, administracinėje ar baudžiamojoje byloje priimtas atitinkamas sprendimas, kuris yra pagrindas grąžinti savininkui paimtus daiktus, ir kitais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka.
32. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2009 m. kovo 19 d. įsakymo Nr. 5-V-200 „Dėl transporto priemonių priverstinio nuvežimo tvarkos aprašo ir transporto priemonių važiuoklės užblokavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (redakcija, galiojusi nuo 2017 m. sausio d. iki 2018 m. birželio 20 d.) 21–22 punktuose nurodyta, kad transporto priemonė, kuri laikoma ūkio subjekto transporto priemonių stovėjimo aikštelėje, teisės aktų nustatyta tvarka grąžinama, kai ūkio subjektas, saugantis priverstinai nuvežtą transporto priemonę, gauna iš policijos įstaigos Tvarkos aprašo 3 priede nustatytos formos leidimą atsiimti priverstinai nuvežtą transporto priemonę ir transporto priemonės savininkas (valdytojas) pateikia ūkio subjekto įgaliotam darbuotojui galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar vairuotojo pažymėjimą ir transporto priemonės registracijos liudijimą. Priverstinai nuvežtą transporto priemonę grąžinus, jos savininkas (valdytojas) tai patvirtina pasirašydamas Tvarkos aprašo 3 priede nustatytos formos leidime atsiimti priverstinai nuvežtą transporto priemonę.
33. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į nurodytą teisinį reglamentavimą, nusprendžia, kad transporto priemonę iš saugojimo aikštelės gali atsiimti transporto priemonės savininkas arba valdytojas, pagrindęs tai, kad turi teisinį pagrindą valdyti transporto priemonę. Tuo atveju, jei transporto priemonės valdytojas negali pagrįsti, kad turi teisinį pagrindą valdyti transporto priemonę, ir dėl to negali atsiimti transporto priemonės, jis turi dėti maksimalias pastangas, kad transporto priemonę atsiimtų transporto priemonės savininkas.
34. Tačiau kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad tuo atveju, kai saugomas priverstinai nuvežtas automobilis, išlaidų dydžiui gali turėti reikšmės tiek pareigūnų, priėmusių sprendimą priverstinai nuvežti automobilį, tiek savininko ar valdytojo, tiek saugotojo veiksmai (neveikimas). Sprendžiant dėl pareigos atlyginti transporto priemonės saugojimo išlaidas, svarbu įvertinti pasaugos atsiradimo pagrindą ir aplinkybes bei tai, kokių priemonių ėmėsi saugotojas, žinodamas, kokiu pagrindu pasaugai buvo perduotas automobilis, išsiaiškinti savininką ir jam pranešti, kad jo automobilis yra saugomas už atlyginimą, taip pat paties transporto priemonės savininko ar naudotojo atliktus veiksmus, imantis priemonių dėl automobilio atsiėmimo ir kartu dėl išlaidų, susijusių su jo saugojimu, sumažinimo (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 23 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-436/2009](#)).
35. Nagrinėjamoje byloje 2018 m. liepos 6 d. automobilis priverstinai buvo nuvežtas atsižvelgiant į tai, kad buvo pažeisti Kelių eismo taisyklių reikalavimai, – atsakovas D. N., būdamas nepilnametis ir neturėdamas teisės vairuoti transporto priemonės, vairavo kitam asmeniui nuosavybės teise priklausančią automobilį. Priverstinai nuvežtas automobilis buvo saugomas UAB „Sauda“ aikštelėje vadovaujantis Sutartimi ir joje nurodytais įkainiais už transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą. Byloje įvertinus 2018 m. liepos 6 d. surašytą transporto priemonės dėl Kelių eismo taisyklių reikalavimo pažeidimo priverstinio nuvežimo aktą taip pat buvo nustatyta, kad transporto priemonės nuvežimo dieną automobilio savininku VĮ „Regitra“ buvo nurodytas atsakovas M. L.
36. Pirmosios instancijos teismas vertino, kad automobilio valdytojas apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę žinojo nuo jos nuvežimo momento (2018 m. liepos 6 d.), o automobilio savininkas apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę buvo informuotas Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2018 m. liepos 10 d. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad atsakovas D. N., pagal SEAKI 33 straipsnio 8 dalį būdamas transporto priemonės valdytojas, turėjo pareigą pasidomėti savo valdyto automobilio likimu, o to nepadaręs, elgėsi nerūpestingai ir neapdairiai, todėl toks automobilio valdytojo elgesys neatleido jo nuo atsakomybės atlyginti priverstinio transporto priemonės nuvežimo ir saugojimo išlaidas. Apelacinės instancijos teismas pripažino abu atsakovus solidariai atsakingus tik dėl tų išlaidų, kurios buvo patirtos nuo 2018 m. liepos 6 d. iki 2018 m. liepos 10 d., kai automobilio savininkui buvo išsiųstas pranešimas apie automobilio priverstinį nuvežimą. Apelacinės instancijos teismas motyvavo, kad aplinkybės, jog atsakovas D. N. transporto priemonės nuvežimo metu buvo nepilnametis, jo atstovai pagal įstatymą nebuvo informuoti apie įvykį, apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą buvo informuotas tik automobilio savininkas, o nuvežimą vykdžiusi įmonė nevykdė pareigos informuoti transporto priemonės valdytoją apie automobilio saugojimą, jo vietą ir saugojimo įkainius, buvo svarbios sprendžiant klausimą dėl išlaidų, patirtų už priverstinį transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą, dydžio priteisimo. Ieškovė, teikdama kasacinį skundą, nesutinka su tokia apeliacinės instancijos teismo pozicija.
37. Dėl to nagrinėjamoje byloje turi būti atsakyta į klausimą, kokią teisinę reikšmę sprendžiant dėl transporto priemonės valdytojo pareigos atlyginti priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugojimo išlaidas turi aplinkybė, kad transporto priemonės valdytojas buvo pavėluotai informuotas apie priimtą sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo.
38. Kaip nurodyta pirmiau šios nutarties 23 punkte aptartame teisiniame reguliavime, policijos pareigūnai, priėmę sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo, turi pareigą pranešti transporto priemonės savininkui (valdytojui) apie priimtą sprendimą dėl priverstinio transporto priemonės nuvežimo (SEAKI 33 straipsnio 6 dalis). Aiškindamas šią normą kasacinis teismas yra nurodęs, kad pagal šią įstatymą normą Kelių eismo taisyklės pažeidęs asmuo ar automobilio savininkas turi žinoti, kad automobilis yra priverstinai nuvežtas ir kur jis yra saugomas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. lapkričio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-309/2010).
39. Nagrinėjamoje byloje ieškovė savo reikalavimą dėl prašomų priteisti išlaidų atlyginimo grindė UAB „Sauda“ ir Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato sudarytos Sutarties nuostatomis, pagal kurias transporto priemonės saugotojas (pirminė kreditorė UAB „Sauda“) įsipareigojo intis visų priemonių, kad transporto priemonės būtų kuo greičiau atsiimtose: informuoti transporto priemonių savininkus ir (ar) valdytojus apie saugomą automobilį, vietą, saugojimo įkainius bei pareigą jį atsiimti (Sutarties 7.6 punktas).
40. Kasacinio teismo yra pažymėta, kad pagal priverstinio transporto priemonių nuvežimo, pervežimo ir saugojimo paslaugų teikimo sutarties nuostatas automobilio saugotojas turi pareigą intis visų priemonių, kad transporto priemonės būtų kuo anksčiau atsiimtose, t. y. informuoti automobilių savininkus apie saugomą automobilį, vietą, saugojimo įkainius bei pareigą jį atsiimti (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. sausio 14 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-183-969/2021 25 punktą).
41. Kasacinis teismas, sprenddamas klausimą dėl transporto priemonės savininko pareigos atlyginti priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugojimo išlaidas tuo atveju, kai transporto priemonės savininkas pavėluotai informuojamas apie jam priklausančios transporto priemonės nuvežimą, yra išaiškinęs, kad kai transporto priemonės saugotojas informuoja transporto priemonės savininką apie priverstinį jo transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą praėjus 4–5 mėnesiams nuo priverstinio nuvežimo, yra priežastis mažinti priteistiną atlyginti saugojimo išlaidų sumą, priteisiant išlaidų atlyginimą ne nuo priverstinio nuvežimo, o nuo informacijos apie priverstinį nuvežimą pateikimo transporto priemonės savininkui, tačiau ne visiškai atleisti transporto priemonės savininką nuo automobilio saugojimo išlaidų atlyginimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-436/2009](#); 2021 m. sausio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-183-969/2021](#), 30 punktas).
42. Pirmiau nurodytas teisinis reguliavimas ir ši reguliavimą aiškinanti kasacinio teismo praktika suponuoja išvadą, kad pavėluotas transporto priemonės savininko ir valdytojo informavimas apie transporto priemonės priverstinį nuvežimą sudaro pagrindą mažinti priteistiną atlyginti saugojimo išlaidų sumą, priteisiant išlaidų atlyginimą ne nuo transporto priemonės priverstinio nuvežimo momento, o nuo informacijos apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą pateikimo transporto priemonės savininkui ar valdytojui.

43. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad automobilio valdytojas D. N. ir (ar) jo atstovai pagal įstatymą nebuvo informuoti apie priverstinai nuvežtą transporto priemonę, kaip tai nustato pirmiau nurodytas teisinis reguliavimas. Pirminė kreditorė UAB „Sauda“ taip pat neinformavo automobilio valdytojo D. N. ir (ar) jo atstovų pagal įstatymą apie saugomą automobilį, vietą, saugojimo įkainius bei pareigą jį atsiimti, kaip to reikalaujama pagal Sutarties 7.6 punktą. Vienintelis įrodymas, patvirtinęs automobilio valdytojo informavimą apie tai, kad transporto priemonė priverstinai nuvežta ir saugoma UAB „Sauda“ aikštelėje, buvo ieškovės 2019 m. sausio 14 d. reikalavimas apmokėti skolą ir pranešimas apie reikalavimo teisių perėmimą. Ieškovės reikalavimas dėl skolos apmokėjimo automobilio valdytojui buvo įteiktas praėjus daugiau nei pusei metų nuo priverstinio transporto priemonės nuvežimo akto priėmimo dienos ir tuo labiau jau po UAB „Sauda“ teisių perėmimo.
44. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad atsakovas D. N. Kelių eismo taisyklių pažeidimo ir priverstinio transporto priemonės nuvežimo metu buvo nepilnametis, todėl tokio asmens ir jo atstovų pagal įstatymą informavimas apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą ir saugojimo vietą bei taikomus saugojimo įkainius įgyja dar didesnę reikšmę. Be to, turi reikšmės ir tai, kad Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas 2018 m. liepos 9 d. nutarimu dėl atsakovo D. N. pradėtą administracinio nusizengimo bylos teiseną nutraukė, tačiau nei nutarime dėl teisenos nutraukimo, nei kitu būdu nepilnametis automobilio valdytojas ir jo atstovai pagal įstatymą nebuvo informuoti apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą, saugojimo vietą ir taikomus saugojimo įkainius.
45. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovė prašo priteisti išlaidų atlyginimą už tą saugojimo laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo transporto priemonės nuvežimo dienos (2018 m. liepos 6 d.) iki skolos perleidimo dienos (2019 m. sausio 11 d.), o remiantis pirmiau teismų nustatytomis aplinkybėmis, automobilio valdytojas apie susidariusias saugojimo išlaidas buvo informuotas tik po UAB „Sauda“ teisių perėmimo momento (2019 m. sausio 14 d.), t. y. automobilio valdytojas apie priverstinį transporto priemonės nuvežimą ir saugojimą buvo informuotas vėliau nei ieškiniu nurodoma prašomos priteisti saugojimo išlaidų laikotarpio pabaiga, darytina išvada, kad nėra pagrindo ieškovės reikalaujamos saugojimo išlaidų sumos priteisti iš transporto priemonės valdytojo D. N.
46. Kasacinis teismas, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, patikrina apskųstus sprendimus ir (ar) nutartis teisės taikymo aspektu ir yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 353 straipsnio 1 dalis). Kadangi nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismas priverstinai nuvežtos transporto priemonės saugojimo išlaidų, skaičiuojamų nuo 2018 m. liepos 6 d. iki 2018 m. liepos 10 d., atlyginimą solidarai priteisė ir iš automobilio valdytojo (atsakovo D. N.), tačiau atsakovai apeliacinės instancijos teismo nutarties kasacine tvarka neskundžia, tai teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad kasacinis teismas dėl kasatoriaus negali priimti blogesnio sprendimo, negu yra skundžiamas sprendimas ar nutartis, jeigu sprendimą skundžia tik viena iš šalių, palieka skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį nepakeistą ir dėl šio klausimo plačiau nepasisako ([CPK 353 straipsnio](#) 3 dalis).
47. Teisėjų kolegija, remdamasi išdėstytais argumentais, konstatuoja, kad kasacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo naikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį ([CPK 359 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktą).

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

48. Pagal [CPK 98 straipsnio](#) 1 dalį šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. Dėl šių išlaidų priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos.
49. Netenkinus kasacinio skundo, kasacinį skundą padavusios ieškovės UAB „Jurisdictus“ patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlygintinos, spręstinas atsiliepimą į kasacinį skundą padavusios atsakovo D. N. atstovės pagal įstatymą J. N. patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimas. Atsakovo atstovė pagal įstatymą prašo priteisti iš ieškovės 1000 Eur už atsiliepimą į kasacinį skundą parengimą; šioms išlaidoms pagrįsti pateiktą 2020 m. spalio 19 d. sąskaitą už teisinės paslaugas ir 2020 m. spalio 19 d. patvirtinimą apie mokėjimo nurodymo įvykdymą. Prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą pateiktas tinkamai, prašoma priteisti suma neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. kovo 20 d.) 7, 8.14 punktuose nustatyto dydžio, todėl ši suma priteistina atsakovo D. N. atstovei pagal įstatymą J. N. iš ieškovės ([CPK 79 straipsnis](#) 88 straipsnio 1 dalies 6 punktą, 93 straipsnio 1 dalis, 98 straipsnis, 340 straipsnio 5 dalis).
50. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gegužės 10 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, kasacinis teismas patyrė 9,21 Eur tokių išlaidų. Atmetus kasacinį skundą šių bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei priteistinas iš ieškovės ([CPK 79 straipsnis](#), 88 straipsnio 1 dalies 3 punktą, 92 straipsnis, 96 straipsnio 1 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 362 straipsniu,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti atsakovo D. N. atstovei pagal įstatymą J. N. (a. k. *(duomenys neskelbtini)*) iš ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Jurisdictus“ (j. a. k. 301851658) 1000 (vieną tūkstantį) Eur kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Priteisti valstybei iš ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Jurisdictus“ (j. a. k. 301851658) 9,21 Eur (devynis Eur 21 ct) išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo. Valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Danguolė Bublienė

Algirdas Taminskas